

Network for Studies on Pensions, Aging and Retirement

Het regeerakkoord over pensioen Enkele kanttekeningen

Casper van Ewijk

Universiteit van Amsterdam & Tilburg University

Regeerakkoord: en nu aan de slag!

Den Haag 15 november 2017

Regeerakkoord kiest richting

- Duidelijke ambitie
 - aansluiten bij voorstellen van SER
 - persoonlijk pensioenvermogen met collectieve risicodeling
 - doorsneesystematiek afgeschaft
 - 2x 200 mln gereserveerd voor transitie
 - op korte termijn SER advies
 - wetgeving afgerond in 2020
- AOW blijft gehandhaafd

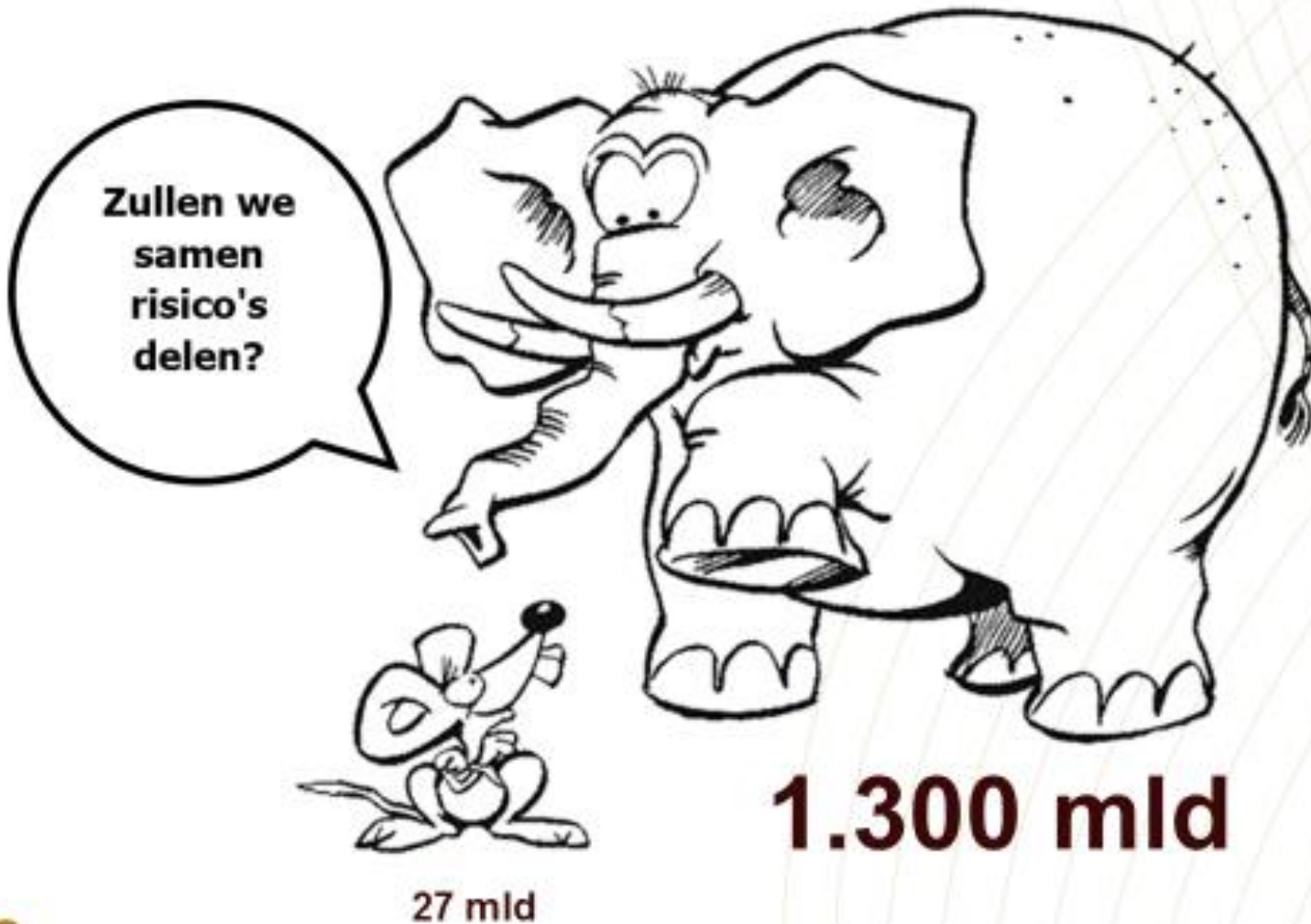
Waar ging het om?

- Robuust stelsel voorbereid op de toekomst
- Bouwwerk van uitkeringsovereenkomst met aanspraken, indexatie en nominale garantie is niet meer uit te leggen

Eerlijk over zekerheid

Tekorten doorschuiven moeilijker

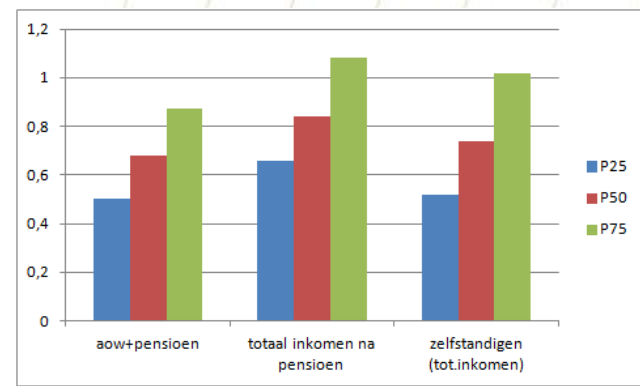
Minder onbedoelde generatieoverdrachten

- Geen overdrachten van jong naar oud (doorsnee)
- Minder gevoelig voor (verandering van) rekenregels

Meerwaarde voor de deelnemer

- Helderheid over inleg en uitkering
- Eenvoudiger mee te nemen bij verandering van baan
 - eenvoudiger aansluiten van ZZP-ers
- Minder onzekerheid door verandering van regels
- En – uiteindelijk - pensioen op maat
 - inhalen bij gebroken carrière
 - risicoprofiel naar leeftijd
 - meer zeggenschap over beleggingen (ethisch, groen, risico)
 - opnemen van deel van pensioen om in woning te investeren of kinderen te helpen

Nieuw gebouw op bestaande fundering

- Behoud collectief stelsel en hoge ambitie
- Maar aangepast aan nieuwe wensen

Kabinet schetst contouren van het nieuwe pensioen, en vult het af en toe in

- **Persoonlijke pensioenvermogens**
 - collectieve uitkeringsfase in lijn met WVP
 - eventueel buffer voor delen van risico
 - aandacht voor hoogte en volatiliteit van uitkering
- **Beter toegerust op keuzevrijheid**
 - onderzoek naar deel lump sum opname bij pensionering
 - op termijn afstemming met sparen voor eigen woning
- **Transitie**
 - vrijwillige en geleidelijke overstap door fondsen
 - gezamenlijke verantwoordelijkheid van kabinet en sociale partners
 - dubbele transitie helpt
 - kabinet zal financieel bijdragen
- **AOW leeftijd en oudere werknemers**
 - leeftijdsbewust beleid (deeltijdpensioen?)
 - verlenging IOW

Rekenen?

Na 15 jaar onderzoek

Berekeningen laten zien dat SER variant werkt

Ook transitieprobleem is hanteerbaar

(en valt in het niet bij generatie-effecten kabinetsbeleid)

Zorgvuldigheid borgen in transitie, voor ieder fonds

Maar het gaat uiteindelijk om kiezen voor een robuust pensioencontract voor de komende 80 jaar.

Network for Studies on Pensions, Aging and Retirement

Mission Netspar contributes to the ongoing improvement of financing opportunities for the 'old age' of Dutch and European citizens through network development, formulating and executing scientific research and knowledge transfer programs.